

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022-2030

Olsztyn 2022

Spis treści

Wstęp	3
Prawne i programowe uwarunkowania wdrażania Strategii	5
Zgodność z innymi dokumentami strategicznymi	7
Metody i techniki pracy nad dokumentem Strategii	14
Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Świątki	16
Polożenie administracyjne i geograficzne	16
Demografia	23
Rynek pracy	27
System edukacji dzieci i młodzieży	30
Stan bezpieczeństwa publicznego	32
Działalność organizacji pozarządowych	33
Obszar ekonomii społecznej	36
Sytuacja rodzin i system pomocy społecznej	39
Analiza SWOT	42
Wizja i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030	44
Wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030	44
Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030	44
Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022-2030	45
Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych	47
Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie rodzin	52
Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie dzieci i młodzieży	56
Realizacja obszaru strategicznego: Wzmacnianie aktywności lokalnej	63
Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób dysfunkcyjnych i ich rodzin	70
Monitoring i ewaluacja Strategii	75
Źródła finansowania Strategii	77
Wzór ankiety ewaluacyjnej Dokumentu	79

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania w jednostce samorządu terytorialnego oraz uzupełnieniem dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Świątki do roku 2026, która przyjęta została w dniu 16 listopada 2016 roku Uchwałą Nr XVIII/158/2016 Rady Gminy Świątki. Cele integracji społecznej przedstawione w niniejszym dokumencie powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej w tym przedstawicieli różnych grup społecznych i środowisk, zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich dostępnych narzędzi oraz szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla obecnej oraz przyszłej integracji mieszkańców. Strategia jest również dokumentem niezbędnym, aby ubiegać się o możliwe do pozyskania środki w ramach różnorodnych źródeł zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Część pierwsza, to opis istniejącej sytuacji społecznej i zawodowej mieszkańców (diagnoza stanu Gminy). Przedziały czasu poddawane analizie w części diagnostycznej w niektórych jej częściach są rozbieżne – wynika to z możliwości pozyskania danych które były dostępne w różnych źródłach z których czerpał Wykonawca. Część druga natomiast, to wytyczenie misji oraz wizji Gminy Świątki oraz wskazanie celów podstawowych oraz operacyjnych. Ich wybór został poprzedzony oceną stanu faktycznego i wywiadami przeprowadzonymi wśród mieszkańców Gminy wchodzących w skład Zespołu ds. opracowania dokumentu strategii. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, zwłaszcza będące udziałem pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach oraz innych jednostek odpowiedzialnych za kształtowanie i bieżącą koordynację polityki społecznej w tejże Gminie. W ramach Strategii zaproponowano również monitoring i ocenę skuteczności realizacji wskazanych obszarów strategicznych i celów szczegółowych.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej oraz Gminą i jej władzami, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania ustawowych i niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali Gminy. W przypadku zdezaktualizowania się jednych problemów lub pojawienia nowych Strategia poddana zostanie niezbędnym korektom i uzupełnieniom.

Cele, kierunki działań oraz propozycje projektów zawarte w Strategii, pozwalają na wskazanie oraz dotarcie do najbardziej potrzebujących przedstawicieli poszczególnych grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczanych z lokalnej społeczności. Strategia zakłada jako jedno z narzędzi wdrożenie partnerstwa lokalnego między różnorodnymi partnerami społecznymi, jako zasady rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy, co pozwoli na rozwój i pogłębianie współpracy pomiędzy instytucjami, reprezentującymi wszystkie trzy sektory gospodarki.

Strategia ukazuje również, poza układem organizacyjno - instytucjonalnym, układ finansowania polityki społecznej i źródła pozyskiwania środków na rozwiązywanie problemów społecznych, w tym środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Stwarza to szansę na usprawnienie instytucjonalne i organizacyjne sfery związanej z realizacją zadań pomocy społecznej, ograniczaniem negatywnych i niepożądanych zjawisk społecznych, takich jak patologie, ubóstwo czy długoterminowe wykluczenie zawodowe i społeczne.

Wprowadzanie zmian w obszarze polityki społecznej wymaga aktywności nakierowanej na budowanie zintegrowanego oraz skutecznego systemu wsparcia społecznego, umożliwiającego włączenie społeczne osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem oraz profilaktykę w pojawianiu się nowych zagrożeń dla funkcjonowania i dalszego zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnej. Działania samorządu na rzecz Gminy zaplanowane w ramach wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022-2030 będą więc kontynuacją przyjętych kierunków lokalnej polityki rozwoju w powiązaniu z aktualnymi założeniami określonymi dla polityki społecznej i gospodarczej województwa. Priorytetem działań strategicznych zawartych w niniejszym dokumencie będzie utrzymanie wysokiego poziomu zrównoważonego rozwoju w takim zakresie, skuteczne wykorzystanie wszelkich zdiagnozowanych potencjałów oraz odpowiadanie na pojawiające się zagrożenia.

Prawne i programowe uwarunkowania wdrażania Strategii

Podstawę prawną stanowi tu art. 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), zgodnie z którym: „Do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Zgodnie z art. 16b ww. ustawy - Strategia, o której mowa powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym Strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, sposobu realizacji Strategii, kierunków niezbędnych działań oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Ponadto na podstawie prawną regulującą tworzenie oraz aktualizację dokumentu Strategii składają się następujące Ustawy:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 176 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j.Dz. U. z 2020 poz. 1057 z późn. zm.);
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r, poz. 1249 z późn. zm.);
- 7) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1110 z późn. zm.);

9) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz. U z 2020 r. poz. 2085);

10) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.821);

11) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 159);

12) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);

13) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1372 z późn. zm.);

14) Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 z późn. zm.);

15) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.);

16) Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);

17) Ustawa z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 194 z późn. zm.);

18) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1329 z późn. zm.);

19) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 z późn zm.);

20) Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U z 2020 r. poz. 1297 z późn. zm.);

a także innych ustaw, regulacji i aktów wykonawczych.

Zgodność z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030 jest zgodna z innymi dokumentami strategicznymi, wśród których wskazać można:

1. Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej. Cele pracy nad strategią określono jako pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Realizacja konkretnych działań prowadzić ma do następujących efektów:

- a) dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- b) rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- c) modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- d) wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki zgodne są z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej określonymi jako:

- a) wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- b) upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- c) rekompensowanie deficytu rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- d) radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- e) ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- f) ograniczenie bezrobocia długookresowego;

- g) zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- h) zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- i) zwiększenie liczby uczestników w Aktywnej Polityce Rynku Pracy – ALMP (z ang. Active Labour Market Policy);
- j) upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
- k) wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- l) powszechne ubezpieczenie zdrowotne;
- m) kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego.

2. Raport Polska 2030

Raport stanowi diagnostyczną podstawę dla przygotowywanych na różnych poziomach strategii rozwoju, w tym także strategii rozwiązywania problemów społecznych. Wskazuje następujące wyzwania w perspektywie do roku 2030: wzrost i konkurencyjność; sytuacja demograficzna; wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy; odpowiedni potencjał infrastruktury; bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne; gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego; solidarność i spójność regionalna; poprawa spójności społecznej; sprawne państwo; wzrost kapitału społecznego Polski. Wyróżnionych jest ponadto pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie 2030 roku: warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji, wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków, rozwój produktywności i innowacyjności, efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym, wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa. W aspekcie rozwoju kapitału społecznego, akcentuje się rosnące znaczenie usieciowienia społeczeństwa, niosące za sobą zmianę dotychczasowych więzi społecznych. Podkreślona jest rola nowoczesnych form komunikacji masowej rewolucjonizujących komunikację publiczną. Zrównoważony rozwój kapitału społecznego wymaga stymulowania wzrostu zaufania społecznego, naprawy infrastruktury instytucjonalnej państwa, stałego zwiększania troski o dobro wspólne, poprawy jakości przestrzeni i debaty publicznej, wspierania aktywności obywatelskiej – indywidualnej oraz zinstytucjonalizowanej a także zwiększenia roli potencjału kreatywnego i intelektualnego. Zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030 są spójne z następującymi obszarami strategicznymi przedmiotowego dokumentu:

I Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki

Cel iii – Kapitał Ludzki

III Efektywność i sprawność Państwa

Cel vii Kapitał społeczny

Cel viii Sprawne Państwo

3. „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030 należy do czwartej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych na poziomie województw w Polsce. Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030, stanowiąca rozwinięcie i pewną modyfikację dotychczasowego podejścia do procesów rozwoju, jest odpowiedzią na zmieniające się otoczenie województwa.¹ Celem głównym Strategii województwa jest: spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy przy czym:

- spójność ekonomiczna oznacza wzrost gospodarczy umożliwiający osiągnięcie i utrzymanie przez województwo udziału własnego w produkcie krajowym brutto na poziomie co najmniej 3%;
- spójność przestrzenna to włączenie się województwa (formalne i jakościowe) do głównej sieci infrastruktury transportowej w Polsce oraz w transeuropejską sieć korytarzy transportowych;
- spójność społeczna rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości i wzrost przedsiębiorczości (oferta nowych miejsc pracy skierowana zostanie przede wszystkim do ludzi młodych z uwagi na ich naturalną aktywność, mobilność, otwartość na zdobywanie nowych kwalifikacji), a także poprawę warunków życia ludności (w szczególności dostępu do usług publicznych oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych) zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej.²

Cele strategiczne bezpośrednio nawiązują do celu głównego i uwzględniają współzależność procesów gospodarczych, społecznych oraz relacji sieciowych. W latach 2020-2030 w centrum celów strategicznych stawiani są mieszkańcy, a w szczególności ich kompetencje (cel strategiczny: kompetencje przyszłości). Polityka rozwoju regionu

¹ Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, s. 5

² Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, s. 28

powinna skoncentrować się na kształtowaniu umiejętności, które pozwolą mieszkańcom realizować swoje plany życiowe w województwie uczestnicząc jednocześnie w zmianach cywilizacyjnych, jakie wywoływane są przez rewolucję technologiczną. System tworzenia środowiska dla rozwoju kompetencji wymaga jednocześnie oferty nowoczesnych usług świadczonych przez profesjonalne organizacje.³

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030 jest spójny z następującymi celami strategicznymi wskazanymi w tymże dokumencie:

5.5. Cel strategiczny: Kreatywna aktywność

5.5.2. Efektywna współpraca (Poszukiwanie synergii w relacjach międzyludzkich, jak i międzyinstytucjonalnych jest naturalnym sposobem wzmacniania zasobów każdego człowieka, jak i każdej organizacji. Cel operacyjny dotyczy wszelkich form współpracy na różnych poziomach instytucjonalnych, której celem będzie rozwój mieszkańców województwa, zgodny z ich aspiracjami i marzeniami.⁴

4. Strategia Rozwoju Gminy Świątki na lata 2016 – 2026

Strategia przyjęta uchwałą nr XVIII/158/2016 Rady Gminy Świątki w dniu 16 listopada 2016 r.

Cel główny Strategii Rozwoju Gminy Świątki określono następująco: „Zrównoważony Rozwój Społeczno-Gospodarczy Gminy Świątki w oparciu o położenie geograficzne i uwarunkowania przyrodniczo-kulturowe”. Rozwój Gminy Świątki w oparciu o położenie geograficzne (bliskość położenia stolicy Regionu) i uwarunkowania przyrodniczo-kulturowe wpłynie na poprawę konkurencyjności gminy. Podniesienie atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania, atrakcyjnego turystycznie, prowadzenia działalności gospodarczej, ma na celu wzmocnienie lokalnej gospodarki, dającej miejsca pracy i zapewniającej dostęp do różnego rodzaju usług.⁵

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022-2030 stanowi ważne uzupełnienie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie prowadzenia zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom polityki społecznej, uwzględniającej zasoby

³ Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, s. 30

⁴ Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, s. 43

⁵ Strategia Rozwoju Gminy Świątki na lata 2016 – 2026, s.49

i deficyty w zakresie pomocy społecznej, usług społecznych, rozwoju systemu oświaty, przedsiębiorczości, ekonomii społecznej a także kształtowania tożsamości kulturowej i tradycji regionalnej w Gminie.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022-2030 jest spójny z następującymi celami strategicznymi wskazanymi w tymże dokumencie:

Cel strategiczny 2: Tworzenie i promowanie warunków dla rozwoju gospodarki z zachowaniem zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego

2.1 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców

- Rozwój agroturystyki
- Edukacja w zakresie przedsiębiorczości, kreatywności i zarządzania projektem młodzieży ze szkół podstawowych z terenu Gminy

2.4 Rozwój ekonomii społecznej

- Popularyzacja wiedzy dotyczącej ekonomii społecznej na terenie Gminy
- Stworzenie mechanizmów wsparcia podmiotów ekonomii społecznej (PES) przez Gminę
- Wykorzystanie miejsc atrakcyjnych turystycznie i lokalnych produktów do rozwoju ekonomii społecznej
- Wyszukanie osób działających na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej

Cel strategiczny 3: Wzmocnienie systemu świadczenia usług publicznych oraz form spędzania czasu wolnego

3.1 Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców

- Budowa remiz OSP w Świątkach i Kwiecie
- Poszerzenie zakresu usług świadczonych i dostępnych dla osób niepełnosprawnych oraz seniorów
- Podnoszenia jakości i poszerzenie dostępu mieszkańców do podstawowej opieki medycznej oraz profilaktyki zdrowia
- Wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem
- Rozbudowa monitoringu zewnętrznego w miejscach zagrożonych

- Planowe oświetlenie miejsc publicznych

3.2 Rozwój oraz zwiększanie atrakcyjności i jakości lokalnej infrastruktury edukacyjnej

- Poszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży
- Krzewienie idei kształcenia ustawicznego (kształcenie przez całe życie) - „Edukacja pokoleń”
- Wysoki poziom edukacji dzieci i młodzieży w szkołach
- Doposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne
- Modernizacja i remonty budynków oświatowych wraz z zagospodarowaniem terenów przyszkolnych
- Programy przeciwdziałania odpływowi dzieci ze szkół Gminy do gmin ościennych

3.3 Rozwój oraz zwiększanie atrakcyjności i jakości lokalnej infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej

- Stworzenie kompleksowej oferty turystycznej - lokalne produkty turystyczne
- Utworzenie wsi tematycznych na terenie Gminy

Cel strategiczny 4 Inteligentny rozwój społeczny wykorzystujący aktywność społeczną i ekonomiczną, dziedzictwo kulturowe oraz współpracę środowisk lokalnych

4.1 Zaangażowane społeczeństwo na rzecz rozwoju Gminy

- Wspieranie społecznych inicjatyw (w szczególności: edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, zdrowotnych)
- Katalizowanie aktywności i kreatywności mieszkańców
- Wzmacnianie społecznej tożsamości i więzi mieszkańców ze swoją Gminą
- Wzmacnianie współpracy w ramach istniejących struktur samorządowych
- Wspieranie i promowanie aktywności lokalnej mieszkańców
- Rozwój oferty świetlic wiejskich

4.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego

- Tworzenie warunków dla rozwoju postaw i kompetencji mieszkańców w zakresie kultury
- Rozwijanie aktywności społecznej mieszkańców poprzez angażowanie do uczestnictwa w kulturze
- Tworzenie warunków infrastrukturalnych dla działalności kulturalnej
- Wykorzystanie potencjału obiektów historycznych i zabytkowych Gminy

4.3 Wspieranie aktywności lokalnych organizacji społecznych

- Intensyfikacja współpracy samorządu z organizacjami „trzeciego sektora”
- Promocja wolontariatu oraz ekonomii społecznej
- Wspieranie inicjatyw wzmacniających potencjał sektora społeczeństwa obywatelskiego w Gminie
- Rozwijanie instrumentów partycypacji społecznej
- Kształcenie liderów lokalnych⁶

⁶ Strategia Rozwoju Gminy Świątki na lata 2016 -2020, s. 54-72

Metody i techniki pracy nad dokumentem Strategii

Podczas pracy nad tworzeniem dokumentu niniejszej Strategii wykorzystano zróżnicowane metody i techniki projektowe i badawcze.

- 1) Analiza materiałów (desk research) - to metoda badawcza polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. To badania wtórne, które przeciwstawiają się badaniom pierwotnym. Badania pierwotne to generowanie danych, a badania wtórne wykorzystują badania pierwotne jako źródło danych analizy. Desk research nazywane jest badaniami wtórnymi lub analizą danych zastanych.⁷ Metoda desk research nie ma określonego czasu trwania lub fazy realizacji, a pozyskiwanie oraz eksploracja danych trwa zazwyczaj przez cały okres realizowania projektu badawczego. Powodem tego jest ciągle uzupełnianie dokumentów oraz zestawianie ich z pozyskanymi materiałami podczas wszystkich etapów badania. W naukach społecznych dane zebrane przez badaczy czy instytucje są coraz częściej wykorzystywane na potrzeby celów badawczych odmiennych od pierwotnych celów zebrania tych danych.⁸ W pierwszym etapie prac przeprowadzono analizę obowiązujących obecnie dokumentów strategicznych funkcjonujących na terenie Gminy Świątki. Przeanalizowano stosowalność tych dokumentów w wymiarze praktycznym oraz wymagania państwa wobec instytucji odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej na terenie Gminy. Wyniki uzyskane w trakcie analizy materiałów mogły posłużyć bowiem do realizacji dalszych etapów badania, przede wszystkim nakierowując zespół badawczy na pewne konkretne problemy, których analizę pogłębiono i wyjaśniono w wyniku realizacji badań reaktywnych. Niniejsza Strategia zgodna jest z aktualnymi unijnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. Głównym źródłem informacji był Bank Danych Lokalnych. Na podstawie uzyskanych danych opracowano diagnozę strategiczną Gminy. Dodatkowo w Strategii uzgodniono obowiązujące w Gminie Świątki lokalne dokumenty planistyczne i strategiczne. Uwzględniony został

⁷ Bednarowska Z. Desk research — wykorzystanie potencjału danych zastanych w prowadzeniu badań marketingowych i społecznych Uniwersytet Jagielloński w Krakowie "Marketing i rynek" 7/2015

⁸ Makowska M. (2013) "Analiza danych zastanych. Przewodnik dla studentów", Wydawnictwo Naukowe "Scholar", Warszawa s. 819

także aspekt społeczny, gospodarczy i przestrzenny, w oparciu o zadania określone w ustawie o samorządzie gminnym oraz inne ustawy szczególne.

- 2) Konsultacje społeczne - Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od przedstawicieli instytucji i osób, których w pewien sposób dotkną, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań. Konsultacje społeczne zostały zorganizowane w porozumieniu z przedstawicielami Urzędu. w czasie ich trwania przedstawiciele grup: administracji samorządowej, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, lokalnych liderów oraz mieszkańców mogli zapoznać się z treścią tworzonej Strategii Rozwoju. W ramach projektu tworzenia dokumentu strategii, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątkach odbyły się dwa spotkania robocze zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022-2030 w dniach: 10 czerwca i 16 sierpnia 2021 roku. Konsultacje miały formę warsztatów, podczas których wspólnie zostały wypracowane obszary strategii, modyfikowania i współtworzeniu dokumentu. Podczas przeprowadzania diagnozy sytuacji społecznej na terenie Gminy Świątki opierano się na analizie danych ilościowych i jakościowych pozyskanych z ogólnodostępnych baz danych, jak na przykład z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz bezpośrednio od przedstawicieli urzędów i instytucji powiązanych z realizacją polityki społecznej na poziomie Gminy, powiatu, a także województwa i kraju. Dzięki przedstawicielom różnych środowisk zaangażowanych w realizację polityki społecznej w Gminie Świątki, możliwe stało się dostrzeżenie wielu problemów społecznych, nad którymi należy pracować do 2030 roku, określenie wizji i misji niniejszego dokumentów, a także wskazanie konkretnych narzędzi i rozwiązań do zastosowania. Na spotkaniach roboczych wypracowano wspólnie z uczestnikami założenia zawarte w analizie SWOT zawartej w niniejszym dokumencie, określono misję i wizję, a także główne obszary problemowe i cele szczegółowe niniejszego dokumentu.

Wykonawca niniejszego dokumentu: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP przekazuje wyrazy wdzięczności oraz podziękowania Członkom powołanego Zespołu za wysilek i czas poświęcony na tworzenie oraz konsultacje treści niniejszego dokumentu.

Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Świątki

Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Świątki zajmuje powierzchnię 164 km² i położona jest w powiecie olsztyńskim, około 30 km od stolicy województwa. Gmina stanowi 5,8% powierzchni powiatu. Gmina swoim obszarem obejmuje 21 miejscowości. Omawiany teren graniczy z gminami: Dobre Miasto, Dywity, Jonkowo, Lubomino, Łukta, Miłakowo oraz gminą Morąg.

Gmina Świątki zajmuje powierzchnię 16 415 ha, w tym:

- ⇒ użytki rolne: 12 389 ha,
- ⇒ grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione: 2 504 ha,
- ⇒ grunty pod wodami: 285 ha.

Świątki powstały na obszarze dawnej osady pruskiej. Nazwa wsi ma nawiązywać do niemieckiego tłumaczenia pruskiej nazwy. Miejscowość została założona przez Henryka z Lutr między 1333 a 1343 rokiem jako wieś czynszowa. Informacja dotycząca wsi pojawia się następnie w 1347 roku. Miejscowość występuje wówczas jako wieś parafialna. Miejscowy kościół został konsekrowany pod koniec XIV stulecia przed biskupa Henryka Sorboma. Potwierdzenie przywileju lokacyjnego nastąpiło w roku 1365. Wystawcą dokumentu był ówczesny biskup warmiński Jan Stryprock. Świątki nie zostały oszczędzone w XV–XVI wieku w okresie konfliktów między Polską a zakonem krzyżackim. Wieś padała ofiarą pożarów, rabunków i konfiskat. W 1606 roku wybudowano drugi kościół pw. św. Mateusza. W XVII stuleciu pojawiło się nowe zagrożenie w postaci wojen polsko-szwedzkich, w wyniku których miejscowość dotkliwie ucierpiała. W 1688 roku Świątki obejmowały 53 włóki. Wieś była zamieszkała przez 13 chłopów, 8 zagrodników i rzemieślnika. Na czele miejscowości stał sołtys. W 1783 roku miejscowość liczyła 210 mieszkańców i składała się z 39 budynków mieszkalnych. Pod koniec XIX stulecia podjęto decyzję o rozbiórce kościoła pw. św. Mateusza. W 1939 roku Świątki liczyły 713 mieszkańców. Gmina Świątki jest zrzeszona w stowarzyszeniach: Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich oraz Warmiński Związek Gmin.⁹

Sieć osadniczą Gminy Świątki tworzą 21 miejscowości, w tym 14 sołectw: Brzydowo, Garzewo, Gołogóra, Jankowo, Łumpie, Kalisty, Klony, Konradowo, Kwiecewo, Różynka,

⁹ Encyklopedia Warmii i Mazur (<http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/świętki>)

Skolity, Świątki, Włodowo i Worławki. Spośród należących do Gminy miejscowości, największe to Świątki, Kwiecewo i Brzydowo.

Układ nadrzędny sieci drogowej w Gminie Świątki tworzą drogi wojewódzkie:

- ⇒ droga nr 530 Ostróda - Łukta - Dobre Miasto;
- ⇒ droga nr 593 Miłakowo - Dobre Miasto - Jeziorny - Lutry - Reszel.

Drogi te zapewniają sprawne połączenie z poszczególnymi miejscowościami na terenie województwa.

W układzie podstawowym obsługującym bezpośrednio wydzielone jednostki funkcjonalne znajdują się następujące drogi powiatowe:

- ⇒ Droga nr 1409N Ełdyty Wielkie - Konradowo dr Nr 1407N;
- ⇒ Droga nr 1417N Wilczkowo - Konradowo;
- ⇒ Droga nr 1407N Zagony - Świątki - Gołogóra - Jonkowo - dr wojewódzka Nr 527 (Giedajty);
- ⇒ Droga nr 1419N Kwiecewo - Łomy;
- ⇒ Droga nr 1401N dr wojewódzka Nr 593 - Raciszewo - Kalisty - Gołogóra;
- ⇒ Droga nr 1201N Miłakowo - Kalisty- dr wojewódzka Nr 530 - Brzydowo - Boguchwały;

Drogi te zapewniają powiązania Gminy z powiatem oraz obsługują powiązania wewnątrz gminne. Barierą w ich prawidłowym funkcjonowaniu jest stan techniczny, pogarszający się z roku na rok ze względu na brak planowych remontów i przebudowy, a przeprowadzane na wybranych odcinkach i w niewystarczającym zakresie nie wpływają znacząco na poprawę całej infrastruktury komunikacyjnej. Wszystkie drogi tworzące w Gminie układ uzupełniający wymagają poprawienia stanu technicznego dla prawidłowego funkcjonowania Gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców.

Krajobraz Gminy charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, który nadaje wysoczyzna moreny dennej. Wysoczyznę przecinają doliny Pasłęki i jej dopływów. Obszar ten stanowi strefę chronionego krajobrazu. W 1970 roku utworzono tu rezerwat przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”. Zachodnia i środkowa część Gminy leży w dorzeczu Pasłęki, wschodnia w dorzeczu Łyny. Do dorzecza Łyny należy jezioro Sunia przy drodze Świątki - Rogiedle, a w dorzeczu Pasłęki jezioro Skolity w pobliżu Skolit oraz niewielkie, a malowniczo położone jeziora w rejonie Włodowa i Brzydowa. Powierzchnia lasów zajmuje 2 179,32 ha, w drzewostanie przeważają dąb, buk, sosna, brzoza. O atrakcyjności turystycznej Gminy

decyduje czyste powietrze, urozmaicona rzeźba terenu, małe, lecz pięknie położone jeziora oraz malownicze lasy. Różnorodność terenu i roślinności zachęca do spacerów, wypraw leśnymi drogami oraz krajobrazowych wędrówek.¹⁰

Obiekty wpisane do rejestru zabytków w Gminie Świątki:

Brzydowo:

- Zespół dworsko - parkowy - data wpisu 30 kwietnia 2004 r.

Kalisty:

- Dwór - data wpisu 31 lipca w1968 r.

Komałwy:

- Dwór - data wpisu 25 listopada 1988 r.
- Park dworski - data wpisu 30 grudnia 1986 r.

Kwiecewo:

- Dom - data wpisu 1 września 1968 r.
- Kościół Św. Jakuba Apostoła wraz z cmentarzem przykościelnym - data wpisu 1 września 1968 r.

Łumpia:

- Park krajobrazowy - data wpisu 25 marca 1983 r.

Różynka:

- Kościół Św. Mateusza Apostoła wraz z cmentarzem przykościelnym –data wpisu 23 sierpnia 1968 r.
- Stanowisko archeologiczne - grodzisko (st. I) - data wpisu 11 grudnia 2002 r.

Świątki:

- Kościół p. w. Św. Męczenników Kosmy i Damiana (data powstania 1855-1856 r.) - data wpisu 4 marca 2016 r.

¹⁰ Strategia Rozwoju Gminy Świątki na lata 2016 – 2026, s.4

Włodowo:

- Kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej i został wybudowany przez wspólnotę ewangelicką w 1738 roku

Żardeniki:

- Park dworski - data wpisu 30 grudnia 1986 r.

Zabytkowe kościoły na terenie Gminy:

Kwiecewo:

- Kościół p. w. Św. Jakuba Apostoła (data powstania 1692-1699 r.) - wpis do rejestru z dn. 01.09.1968 r.

Różynka:

- Kościół p. w. Św. Mateusza Apostoła (data powstania 1604 r.) - wpis do rejestru z dn. 23.08.1968 r.

Skolity:

- Kościół p. w. Narodzenia NMP (data powstania 1710 r.)

Włodowo:

- Kościół p. w. Matki Boskiej Częstochowskiej (data powstania 1738 r.) - wpis do rejestru z dn. 19.05.1968r.

Świątki:

- Kościół p. w. Św. Męczenników Kosmy i Damiana (data powstania 1855-1856 r.) - data wpisu 4 marca 2016 r.

Zabytkowe parki na terenie Gminy:

Brzydowo:

- Park dworski powstały w Poł. XIX w., stan zachowania: średni, nr rejestru: A – 4298

Łumpia:

- Park dworski, krajobrazowy powstały w 2 poł. XIX w., stan zachowania: dobry, nr rejestru: A - 1467

Kwiecewo:

- Park podworski powstały w XIX w., stan zachowania: zniszczony

Komalwy:

- Park pałacowy powstały w XIX w., stan zachowania: dobry, nr wpisu do rejestru: A - 1752

Żardeniki:

- Park dworski powstały w XIX / XX w., stan zachowania: średni, nr wpisu do rejestru: A – 1758

Kłobia:

- Park podworski powstały k. XIX w., stan zachowania: zniszczony

Zespoły dworsko-folwarczne:

- Brzydowo - czas powstania 1834 r., 2 poł. XIX w., XX w. czytelność kompozycji: zatarta, stan zachowania: średni
- Łumpia - czas powstania 2 poł. XIX w., czytelność kompozycji: nieczytelna, stan zachowania: zniszczony
- Kalisty - czas powstania 2 poł. XVIII w. XIX / XX w. czytelność kompozycji: słaba, stan zachowania: średni
- Kłobia - czas powstania k. XIX w., 1 poł. XX w. czytelność kompozycji: czytelna, stan zachowania: średni
- Kwiecewo - k. XIX w., 1 poł. XX w. czytelność kompozycji: średnia, stan zachowania: średni
- Komalwy - 2 poł. XIX w., pocz. XX w. czytelność kompozycji: czytelna, stan zachowania: średni
- Konradowo - 2 poł. XIX w., pocz. XX w. czytelność kompozycji: dość czytelna, stan zachowania: silnie przekształcony
- Żardeniki - zachodni k. XIX w.,pocz. XX w. czytelność kompozycji: słaba, stan zachowania: średni
- Żardeniki - wschodni k. XIX w.,pocz. XX w. czytelność kompozycji: czytelna, stan zachowania: średni

Cmentarze zabytkowe na terenie Gminy:

Brzydowo:

- Rodowy ewangelicki - Położony w parku podworskim, na lekkim wzniesieniu ok. 50m na zach. Od zabudowań podworskich
- Ewangelicki - Położony w rozwidleniu dróg polnych z Brzydowa do Kiewr i Kalist.

Kalisty:

- Ewangelicki - Położony ok. 50m na pn. od drogi Brzydowo - Świątki na lekkim wzniesieniu terenu

Kłobia:

- Ewangelicki - Położony na wzgórzu ponad wsią w lesie świerkowym, ok. 300m na pn. - zach. od wsi

Kwiecewo:

- Parafialny rzymsko-katolicki - Na lekkim wzniesieniu przy drodze asfaltowej Świątki - Dobre Miasto, w środku wsi, przy kościele

Różynka

- Parafialny katolicki - za wzniesieniem we wsi.
- Parafialny ewangelicki - Położony we wsi, przy kościele

Włodowo:

- Rodowy ewangelicki - Położony między zabudowaniami nowej leśniczówki a lasem, otoczony polami uprawnymi
- Rodowy ewangelicki - Położony na skraju lasu, przy polnej drodze z Włodowa do starej leśniczówki, między spalonym domostwem a leśniczówką
- Parafialny katolicki - Na wzniesieniu, koło wsi.

Skolity:

- Parafialny katolicki - Położony na stoku w centrum wsi, przy kościele.

Świątki:

- Parafialny rzymsko-katolicki - Na wzniesieniu, we wsi.
- Parafialny rzymsko-katolicki - Położony w centrum wsi, przy kościele parafialnym od jego pd. Strony.
- Parafialny – Położony na pn-zach skraju wsi, na zboczu lekkiego wzniesienia, ok. 100 m na zachód od szosy Świątki – Orneta. Od pn. i zach. otoczony polami

Kiewry:

- Rodowy - Położony na terenie płaskim ok. 10m na wsch. Od drogi Kalisty - Ostróda поблизу zabudowanego gosp. Kiewry otoczony polami i łąkami W krajobraz Gminy wpisują się również charakterystyczne obiekty małej architektury sakralnej - kapliczki.¹¹

¹¹ Strategia Rozwoju Gminy Świątki na lata 2016 – 2026, s. 6 - 8

Demografia

Gmina Świątki na dzień 31.12.2020 zamieszkiwało 3 991 osób, z czego 49,5% stanowiły kobiety, a 50,5% mężczyźni. Gmina Świątki ma 3 991 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 3,2% ludności powiatu. 64,3% mieszkańców Gminy Świątki jest w wieku produkcyjnym, 18,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. (tab.1.) Na podstawie danych przedstawionych w tabeli 1. można zauważyć, iż w latach 2016-2020 na terenie Gminy Świątki zachodziły niekorzystne z demograficznego punktu widzenia procesy i trendy. Liczba najmłodszych mieszkańców Gminy zmniejszyła się w tym okresie o 13,92% przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku emerytalnym o 6,9%. Świadczy to o stopniowym starzeniu się społeczeństwa w tej Gminie co w dłuższej perspektywie może nieść za sobą określone negatywne skutki gospodarcze i społeczne. Przy dalszym utrzymywaniu się tego trendu należy położyć szczególny nacisk na ograniczanie tego negatywnego zjawiska.

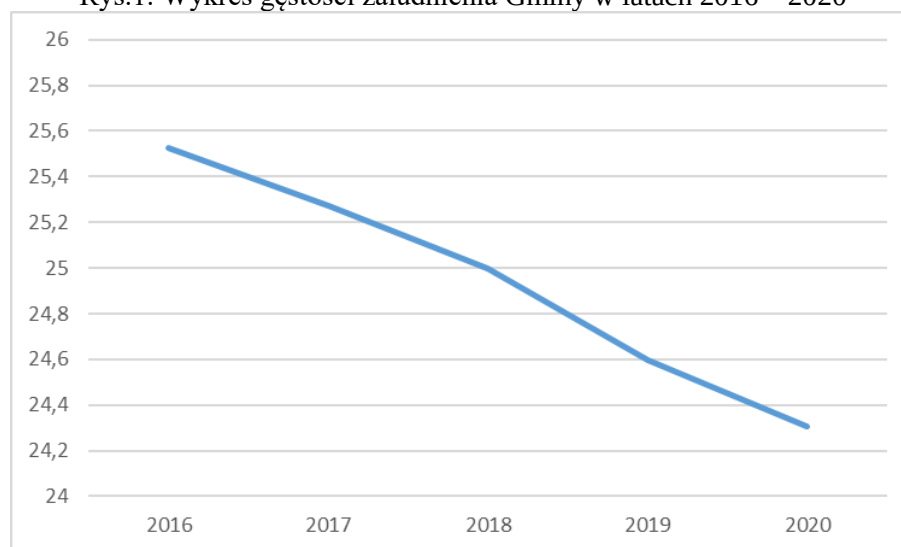
Tabela 1. Liczba mieszkańców w Gminie Świątki w latach 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców					
Ogółem	4191	4150	4105	4039	3991
W wieku 0 – 14 lat	704	686	648	630	606
W wieku produkcyjnym	2850	2835	2818	2740	2704
W wieku emerytalnym	637	629	639	669	681
Liczba kobiet					
Ogółem	2054	2034	2010	1991	1976
W wieku 0 – 14 lat	336	326	306	309	294
W wieku produkcyjnym (15-59 lat)	1271	1274	1261	1224	1221
W wieku emerytalnym (60 i więcej lat)	447	434	443	458	461
Liczba mężczyzn					
Ogółem	2137	2116	2095	2048	2015
W wieku 0 – 14 lat	368	360	342	321	312
W wieku produkcyjnym (15 - 64 lat)	1579	1561	1557	1516	1483
W wieku emerytalnym (65 lat i więcej)	190	195	196	211	220

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2016-2020 liczba mieszkańców zmalała o 4,77%. Gęstość zaludnienia w Gminie to 24,3 os./km², co jest zbliżone do gęstości zaludnienia w powiecie, która utrzymuje się na poziomie 44 os./km², przy gęstości zaludnienia w województwie 59 os./km², a w kraju 123 os./km². Jako nieprodukcyjny przyjmuje się wiek 0-14 lat (wiek przedprodukcyjny) oraz 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn (wiek poprodukcyjny); wiek produkcyjny to 15-59/64 lata (15-59 lat - dla kobiet i 15-64 lata - dla mężczyzn). (rys.1.)

Rys.1. Wykres gęstości zaludnienia Gminy w latach 2016 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Średni wiek mieszkańców wynosił 39,3 lat i był nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, który wynosił 41,6 lat oraz od średniego wieku mieszkańców całej Polski - 42 lata. W Gminie obecne jest zjawisko starzenia się społeczeństwa, każdy z wskaźników z roku na rok wzrastał, a analizowany był przedział tylko pięcioletni. Jest to poważnym zagrożeniem dla rozwoju Gminy oraz znakiem, że należałoby zapobiec temu zjawisku. (tab.2.)

Tabela 2. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie w latach 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,5	54,1	53,7	55,8	55,5
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	75,7	76,0	80,4	86,0	91,7
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	23,5	23,4	23,9	25,8	26,5
współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	17,2	17,0	17,3	18,7	19,0
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	12,2	12,1	12,4	13,3	13,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W Gminie współczynnik feminizacji w analizowanym okresie utrzymywał się na poziomie 98. Jest to niższy wynik niż w województwie warmińsko-mazurskim (105 kobiet na 100 mężczyzn) oraz niższy niż w kraju (107 kobiet na 100 mężczyzn). (tab.3.)

Tabela 3. Współczynnik feminizacji¹² w Gminie w latach 2016 -2020

	2016	2017	2018	2019	2020
współczynnik feminizacji	96	96	96	97	98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Mieszkańcy Gminy Świątki zawarli w 2020 roku 13 małżeństw, co odpowiada 3,25 małżeństwom na 1000 mieszkańców. (tab.4.) W tym samym okresie odnotowano 1,1 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,9% mieszkańców Gminy Świątki jest stanu wolnego, 54,2% żyje w małżeństwie, 5,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,8% to wdowy/wdowcy.

Tabela 4. Liczba zawartych małżeństw w Gminie w latach 2016 – 2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Małżeństwa	pierwsze półrocze	11	4	3	8	3
	rok	25	16	22	18	13
Małżeństwa na 1000 ludności	pierwsze półrocze	5,26	1,91	1,45	3,91	1,49
	ogółem	5,98	3,84	5,32	4,42	3,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W 2020 roku urodziło się 34 dzieci, w tym 47,1% dziewczynek i 52,9% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 424 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,86 i jest znacznie większy od średniej dla województwa – 0,72 oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju, który wynosił w 2020 roku 0,74. W 2019 roku 32,7% zgonów w Gminie Świątki spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 23,3% zgonów w Gminie Świątki były nowotwory, a 13,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Świątki przypada 15,74 zgonów. Gmina Świątki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -29. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -7,25 na 1000 mieszkańców Gminy Świątki. (tab.5.)

¹² Współczynnik określający wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Tabela 5. Liczba urodzeń żywych, zgonów i przyrostu naturalnego w Gminie w latach 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,13	8,64	7,01	6,87	8,50
Zgony na 1000 ludności	7,65	12,71	9,67	11,29	15,74
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,48	-4,08	-2,66	-4,42	-7,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W 2020 roku zarejestrowano 34 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 59 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Świątki -25. W tym samym roku 2 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 1 wymeldowanie za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 1. Analizując saldo migracji na pobyt stały można zauważyć, że ruch w Gminie jest niekorzystny. Więcej osób rocznie opuszcza Gminę niż się w niej osiedla.. Może to z czasem stanowić problem. Należałoby w przyszłości zastanowić się nad zapobieganiem tego zjawiska. (tab.6.)

Tabela 6. Saldo migracji na pobyt stały w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ	35	45	34	28	34
migracje zagraniczne na pobyt stały - imigracja	1	0	3	0	2
migracje wewnętrzne na pobyt stały - odpływ	36	67	89	69	59
migracje zagraniczne na pobyt stały - emigracja	2	0	0	0	1
saldo migracji wewnętrznych	-1	-22	-55	-41	-25
saldo migracji zagranicznych	-1	0	3	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Przyczyną dyskryminacji osób niepełnosprawnych są często uprzedzenia, częściej jednak wynika ona stąd, iż na ogół zapomina się o nich lub ignoruje, co tworzy i wzmacnia bariery środowiskowe i bariery w postawach społecznych, uniemożliwiające tym osobom uczestniczenie w życiu społecznym.

Spośród 3991 osób w 2020 roku 109 korzystało z pomocy GOPS w związku ze swoją niepełnosprawnością, w tym 40 kobiet oraz 69 mężczyzn. Stanowi to 2,73 % ogółu mieszkańców.

Rynek pracy

W Gminie Świątki na każde 1000 mieszkańców pracuje 54 osób. 66,0% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 34,0% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Świątki wynosiło w 2020 roku 11,7% (13,5% wśród kobiet i 10,3% wśród mężczyzn). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Świątki wynosiło 4 823,92 PLN, co odpowiada 87.30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce i jest wyższe od średniego wynagrodzenia w województwie o 2,44%. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Świątki 329 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 37 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi - 292. 20,4% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Świątki pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 36,8% w przemyśle i budownictwie, a 17,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,9% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Bezrobocie rejestrowane bywa definiowane w różny sposób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji).

Porównując gminy pod względem bezrobocia w powiecie olsztyńskim, Gmina Świątki w 2020 roku uplasowała się na ostatnim miejscu spośród 12 gmin. Ze statystyk prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie wynika, że około 52 % bezrobotnych w Gminie Świątki stanowią kobiety. Zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych nie posiadała prawa do zasiłku dla bezrobotnych (tylko około 20% pobierało zasiłek). Sytuacja materialna części bezrobotnych jest bardzo trudna, co powoduje, że zwracają się oni o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. (tab.7.)

Tabela 7. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie olsztyńskim w 2020 roku

Wyszczególnienie gmin	Zarejestrowani		Z prawem do zasiłku	
	ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet
Ogółem UPPO Olsztyn	4240	2344	954	542
m. i gm. Barczewo	533	312	134	90
m. i gm. Biskupiec	823	474	171	101
m. i gm. Dobre Miasto	789	398	154	71
gmina Dywity	274	149	78	44
gmina Gietrzwałd	182	108	53	32
m. i gm. Jeziorany	382	204	60	28
gmina Jonkowo	174	97	35	23
gmina Kolno	173	93	30	10
m. i gm. Olsztynek	266	147	65	36
gmina Purda	277	151	67	41
gmina Stawiguda	213	131	77	49
gmina Świątki	154	80	30	17

Źródło: Statystyka na dzień 31.12.2020 z Powiatowego Urzędu Pracy w Olsztynie

Stopa bezrobocia w 2020 roku w Gminie wynosiła 11,7 %, Gmina wypada porównywalnie do powiatu (10,4%) i województwa (10,1%), a w porównaniu do kraju, gdzie występowało na poziomie 6,2% było niemal dwukrotnie wyższe.

W analizowanym okresie w porównaniu z 2016 rokiem największy spadek bezrobotnych nastąpił wśród osób do 30 roku życia (o 51,81 %). Zmniejszył się także udział procentowy osób z tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych. Niepokojącym zjawiskiem jest wysoki odsetek udziału procentowego długotrwale bezrobotnych (w 2020 roku 48,05%). Jest to grupa bezrobotnych zakwalifikowana do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które są trudne do skutecznej aktywizacji i wymagają różnorodnych i systematycznych form wsparcia w ramach programów rynku pracy. Stały wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych wskazuje, że działania do nich adresowane są mało skuteczne. Jednak należy zauważyć, że programy aktywizacyjne w Gminie przynoszą oczekiwane efekty – w analizowanym okresie spadek każdej ze specyficznych grup wychodził w okolicach 50%.

Tabela 8. Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Świątki w latach 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	256	193	150	125	154
kobiety	142	99	80	66	80
mężczyźni	114	94	70	59	74
do 25 roku życia	40	25	23	16	23
do 30 roku życia	83	57	43	34	40
powyżej 50 roku życia	58	51	46	43	46
długotrwale bezrobotni	145	118	84	64	74

Źródło: dane udostępnione przez Gminę do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2021-2030

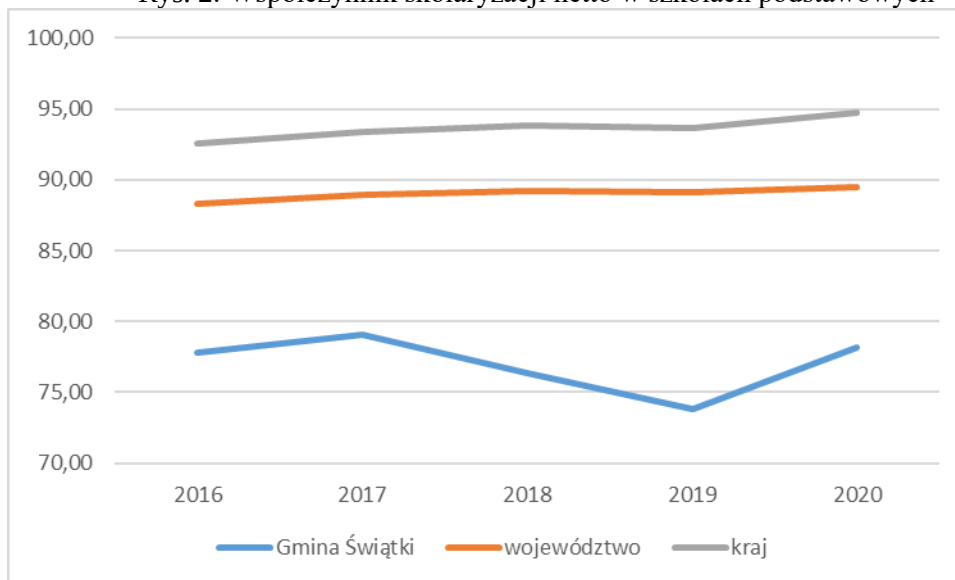
Ponadto w wyjątkowej sytuacji na rynku pracy pozostawało:

- 34 osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż.;
- 12 osób z niepełnosprawnością ;
- 68 kobiet bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
- 77 kobiet zamieszkałych na wsi;
- 41 kobiet bez kwalifikacji;
- 21 kobiet bez stażu;
- 45 kobiet długotrwale bezrobotnych;
- 26 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

System edukacji dzieci i młodzieży

W Gminie Świątki poziom skolaryzacji netto¹³ wynosił w szkołach podstawowych w roku 2016: 77,82%, w roku 2020: 78,18% (wzrost o 0,36%)(rys.2.), w gimnazjach¹⁴ w roku 2016: 83,66%, w roku 2018: 75,44% (spadek o 8,22%) (rys.3.). Współczynnik skolaryzacji netto w Gminie w analizowanym okresie w szkołach podstawowych znacznie odbiegał od wartości województwa i kraju, natomiast w gimnazjum (w latach 2016-2018, ponieważ później ten rodzaj szkoły został usunięty) był przybliżony wartościami do współczynnika w województwie, które nieznacznie odbiegały od wartości w kraju.

Rys. 2. Współczynnik skolaryzacji netto w szkołach podstawowych

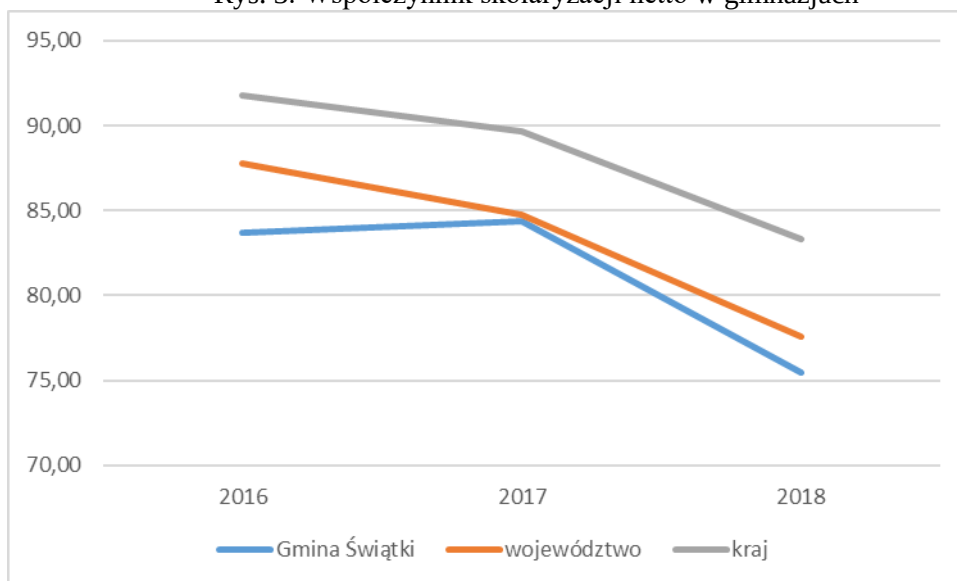

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

¹³ Relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania

¹⁴ W latach 1999–2019 – kształciło młodzież w wieku 13–16 lat, jako etap w procesie kształcenia pomiędzy szkołą podstawową i szkołą ponadpodstawową

Rys. 3. Współczynnik skolaryzacji netto w gimnazjach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Stan bezpieczeństwa publicznego

Na bezpieczeństwo publiczne wpływa ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, a także przed zjawiskami mogącymi zakłócić normalne funkcjonowanie obywateli, godzącymi w ogólnoprzyjęte normy postępowania.¹⁵

Zadania własne Gminy w zakresie zaspokajania potrzeb zbiorowych wspólnoty w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony przeciwpożarowej zostały uwzględnione w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Wykaz instytucji i osób, które są odpowiedzialne za kwestie bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy:

- Wójt Gminy Świątki,
- Policja (Komisariat Policji w Dobrym Mieście),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kwiecewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Skolitach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Świątkach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Worławkach,
- Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 2 w Olsztynie (Strażacy JRG 2 czuwają nad bezpieczeństwem mieszkańców Olsztyna, głównie dzielnicy Zatorze, ale do obszaru chronionego należą tereny dzielnicy przemysłowej. Poza miastem Olsztyn rejon działania JRG2 to gminy: Dobre Miasto, Dywity, Świątki oraz część gminy Barczewo),
- Straż Leśna,
- Rada Gminy w Świątkach.

W Gminie nie ma posterunku policji, dyżur pełnią dzielnicowi z Komisariatu Policji w Dobrym Mieście – 2 dzielnicowych. Liczba interwencji przeprowadzonych na terenie Gminy w podziale na: 238 interwencji ogółem, 32 interwencje domowe, 23 kolizje drogowe w 2020 roku.

¹⁵ encyklopedia.pwn.pl/haslo/3876790/bezpieczenstwo-publiczne.html (dostęp z dnia 20.12.2021)

Działalność organizacji pozarządowych

Przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności są organizacje pozarządowe. Stanowią grupę podmiotów funkcjonujących w sferze ekonomii społecznej, która poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej oraz rozwojowi lokalnemu. Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów. Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

Współpracę z organizacjami pozarządowymi reguluje uchwalony dnia 29.10.2020 r. uchwałą nr XXII/204/2020 przez Radę Gminy Roczny Program Współpracy Gminy Świątki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Program w roku 2021 jako priorytetowe zadania publiczne, które mogą być zlecane do realizacji organizacjom i innym podmiotom wymienił:

1) w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców Gminy:

- a) organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży;
- b) organizowanie i uczestnictwo w imprezach i zawodach sportowych;
- c) ulepszanie dostępu do różnych form uprawiania sportu przez jak największą liczbę mieszkańców Gminy;
- d) organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- e) promocji sportu wśród dzieci i młodzieży;

2) działania w zakresie turystyki i krajoznawstwa:

- a) wspomaganie pracy krajoznawczej w szkołach, konkursy o tematyce krajoznawczej, rajdy, wycieczki;
- b) wspieranie realizacji zadań z zakresu organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki;
- c) promowanie walorów turystycznych Gminy (targi krajowe, wystawy, itp.).

3) działania z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego:

- a) wspieranie działań z zakresu edukacji przyrodniczej;
- b) organizowanie szkoleń, konkursów i akcji podnoszących świadomość ekologiczną i społeczną;
- c) rozpowszechnianie informacji dotyczących ochrony środowiska i edukacji ekologicznej;
- d) rozpowszechnianie informacji zawartej w planie gospodarki odpadami;
- e) udzielanie informacji dla przedsiębiorstw o obowiązkach wynikających z ochrony środowiska;
- f) współpraca w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

4) działania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

- a) pomoc w organizowaniu wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym dla mieszkańców Gminy;
- b) ochrona dziedzictwa regionalnego i kultury ludowej poprzez organizowanie konkursów i szkoleń;
- c) wspieranie imprez związanych z historią regionu i Gminy, podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej;
- d) rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich, kształtowanie szacunku do swojego regionu;
- e) wspieranie wszelkich działań artystycznych dla dzieci i młodzieży;
- f) wspieranie działań promujących kulturę naszego regionu;

5) działania w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania:

- a) działalność wychowawczo-edukacyjna, wspieranie procesów edukacyjnych oraz programów rozwijających zainteresowania dzieci;
- b) organizowanie czasu wolnego podczas wakacji i ferii dla dzieci i młodzieży w formach stacjonarnych i wyjazdowych;
- c) działania wychowawcze i edukacyjne na rzecz dzieci i młodzieży, kształtowanie postaw patriotycznych, pielęgnowanie tradycji lokalnych i regionalnych, rozwijanie aktywności obywatelskiej, problemów alkoholowych.¹⁶

¹⁶ Roczny Program Współpracy Gminy Świątki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2021 roku, s.5-6

Obszar ekonomii społecznej

Ekonomia społeczna, zgodnie z „Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej” (KPRES), to *„sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu.”*¹⁷

Zgodnie z „Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej”, podmioty ekonomii społecznej należą do czterech głównych grup:

- **przedsiębiorstw społecznych**, organizacja prowadząca działalność gospodarczą, która wyznacza sobie cele ściśle społeczne i która inwestuje wypracowane nadwyżki zależnie od wyznaczonych sobie celów w działalność lub we wspólnotę, zamiast kierować się potrzebą osiągnięcia maksymalnego zysku na rzecz akcjonariuszy lub właścicieli¹⁸.
- **podmiotów reintegracyjnych**, służących reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, tj. zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej;
- **podmiotów działających w sferze pożytku publicznego** - organizacje pozarządowe prowadzące działalność odpłatną i nieodpłatną pożytku publicznego; podmioty te mogą stać się przedsiębiorstwami społecznymi, o ile podejmą działalność gospodarczą w pewnym zakresie, podejmując również zobowiązania statutowe odnośnie do dystrybucji zysku;
- **podmiotów sfery gospodarczej**, które tworzone były w związku z realizacją celu społecznego, bądź dla których leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej. Są to podmioty, które nie posiadają wszystkich cech przedsiębiorstwa społecznego. Grupę tę można podzielić na cztery podgrupy:
 - organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych;
 - zakłady aktywności zawodowej;

¹⁷ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, Warszawa 2014, źródło: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Pożytku Publicznego

¹⁸ Krzysztof Herbst, *Tezy do „Ekspertyzy w zakresie wzmocnienia instytucji Ekonomii Społecznej”*.

- o spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie;
- o pozostałe spółdzielnie o charakterze konsumenckim i wzajemnościowym.

Zgodnie z powyższą definicją prowadzone są rejestry centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, spółdzielni socjalnych, warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej zarejestrowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

O ekonomii społecznej myśli się najczęściej przez pryzmat osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych, ludzi z niepełnosprawnościami, a więc wszystkich tych, którzy z jakichś powodów nie odnajdują się na rynku pracy. To właśnie oni są podmiotem ekonomii społecznej. Oni też, przy pomocy Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), samorządów oraz lokalnych liderów mogą tworzyć przedsiębiorstwa społeczne, które jako podmioty ekonomii społecznej są nastawione nie tylko na realizację celów gospodarczych, ale i wypełnienie misji społecznej. Kwintesencją odpowiedzialności ekonomii społecznej – jest tworzenie nowych miejsc pracy oraz zagospodarowanie takich obszarów aktywności ekonomicznej, które mogą skutecznie eliminować problemy występujące w lokalnych środowiskach.

Zdefiniowanie problemu występującego lokalnie – to pierwszy krok w kierunku wielowymiarowego budowania ekonomii społecznej. Idzie za tym potrzeba aktywności osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, która wpływa na tworzenie nowych miejsc pracy, pozwala realizować zakładany cel gospodarczy oraz wypełniać misję społeczną.

W Gminie Świątki ekonomia społeczna jest powszechnie obecna. Gmina od 2012 roku współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP, która jest realizatorem Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie. Na terenie Gminy funkcjonuje 28 organizacji pozarządowych w tym cztery Ochotnicze Straże Pożarne w formie stowarzyszeń oraz dzięki współpracy z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie założona przez OSP w Skolitach oraz Urząd Gminy w Świątkach Spółdzielnia Socjalna osób prawnych "Fabryka Kreatywności", której zadaniami są m.in. dożywianie dzieci w żłobkach, przedszkolach i szkołach na terenie Gminy. W ramach współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świątkach prowadzone są doradztwa z zakresu ekonomii społecznej oraz wspierania procesów przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Świątki. Odbiorcami spotkań są osoby zagrożone wykluczeniem

społecznym i zawodowym wskazywane przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach. Ponadto pracownicy Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sukcesywnie podnoszą swoje kwalifikacje biorąc udział w szkoleniach, spotkaniach i wizytach studyjnych realizowanych w ramach projektu OWES w Olsztynie.

Sytuacja rodzin i system pomocy społecznej

Instytucje, organizacje i osoby podejmujące działania na rzecz poprawy sytuacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej bądź w kryzysie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Świątki,
- Pełnomocnik Wójta Gminy ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- Punkt informacyjno-konsultacyjny przy Urzędzie Gminy Świątki,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia odpowiadają okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym Ośrodka. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
 - a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony)
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał w 2020 roku:

- 1) na osobę samotnie gospodarującą – 701 zł,
- 2) na osobę w rodzinie - 528 zł,

przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednego z powodów wymienionych powyżej w pkt.1-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.¹⁹

Dużym finansowym wsparciem rodziny ze strony państwa były świadczenia wychowawcze przyznawane na dzieci do 18 r.ż. tzw. „świadczenia wychowawcze 500+”. W roku 2020 wypłacono świadczenia rodzinom z 735 dziećmi, kwota wypłaconych świadczeń to 4 108 527,40zł. Kolejną formą pomocy dla rodzin jest Karta Dużej Rodziny, korzysta z niej 116 rodzin ze 192 dziećmi. Wsparcie materialne w formie stypendium socjalnego oraz zasiłku szkolnego otrzymało w 2020 r. 45 uczniów. Stypendia przeznaczone są na cele edukacyjne.

Realizując Gminny Program wspierania rodziny GOPS w 2020 roku zatrudniał jednego asystenta rodziny. Wsparciem asystenta rodziny objęto 10 rodzin, w tym 23 dzieci. Dla rodzin objętych asystenturą prowadzona była grupa wsparcia. Rodziny przeżywające trudności miały zapewniony dostęp do pomocy psychologicznej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym. W 2020 prowadzonych było 12 procedur Niebieskiej Karty, w tym 5 założonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a 7 przez Komisariat Policji w Dobrym Mieście. (tab.10.)

Tabela 10. Zakres pomocy społecznej w Gminie w 2020 roku

Zakres pomocy społecznej	2020
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	557
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	221
Liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+	735
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	31

¹⁹ Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach za rok 2019 oraz wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Gminie Świątki na rok 2020, s.10

Liczba dzieci korzystających ze stypendium socjalnego	45
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny	116
Liczba dzieci korzystających z Karty Dużej Rodziny	192
Liczba wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	17
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	12
Liczba Asystentów Rodzin	1
Liczba rodzin mających nakaz współpracy z Asystentem Rodziny	0
Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny	10
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem Asystenta Rodziny	23
Liczba rodzin objętych procedurą "NK"	12
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	23
Liczba zakończonych procedur "NK" na skutek ustania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	5
Liczba sporządzonych procedur "NK-A" przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	5
Liczba sporządzonych procedur "NK-C" przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	12
Liczba sporządzonych procedur "NK-D" przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminę

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przystępując do przygotowywania analizy SWOT w Gminie Świątki, zdefiniowano zakresy poszczególnych ocen:

- ⇒ **Mocne strony** – są to obszary, w których obecne działania uważane są przez większość jako skuteczne, tak w odniesieniu do dzisiejszych, jak i przyszłych potrzeb, a stosowane metody oraz mechanizmy koordynacji i zarządzania są właściwe. Są to generalnie zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania przyszłego rozwoju, a na ich kształt ma wpływ zarówno władza samorządowa, jak i społeczność Gminy.
- ⇒ **Słabe strony** – to obszary występowania zjawisk, co do których nie wykorzystano wszystkich sposobów poprawy sytuacji, nie wytworzono skutecznych mechanizmów zarządzania, czy też nie wykorzystano istniejącego potencjału. Odnoszą się one zarówno do obecnych jak i przyszłych potrzeb, stając się barierami w wykorzystaniu szans rozwojowych. Są to zjawiska negatywne, ale możliwe do zmiany w obrębie Gminy.
- ⇒ **Szanse** – to sfera działań i zjawisk, które mogą wspierać nasze planowane przedsięwzięcia i korzystnie wpływać na proces rozwoju społeczno-gospodarczego. Oceniając szanse, wskazywano prawdopodobieństwo ich powstania i ewentualny czas trwania. Zjawiska te mają charakter pozytywny z punktu widzenia możliwości rozwojowych Gminy Świątki, jednakże wpływ na ich zaistnienie leży poza bezpośrednim, teraźniejszym zasięgiem władz i społeczności Gminy.
- ⇒ **Zagrożenia** – to obszary, które niekorzystnie oddziałują lub będą w przyszłości oddziaływały na nasze planowane działania, mając niekorzystny wpływ na rozwój Gminy Świątki. Konieczne jest w tym przypadku określenie prawdopodobieństwa ich powstania, czasu trwania i znaczenia w procesie rozwoju Gminy. Zagrożenia są zjawiskiem negatywnym, lecz ich występowanie leży poza możliwościami naszego bezpośredniego oddziaływania.

Tabela 11. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• Kompetentni, zaangażowani pracownicy realizujący politykę społeczną w Gminie Świątki; • Dobra współpraca pomiędzy instytucjami; • Zaangażowana kadra ośrodka kulturalnego – dużo festynów, imprez gminnych, projektów dla mieszkańców; • Bogata oferta dla dzieci i młodzieży; • Dobre warunki naturalne w Gminie, tzw. „Zielona Gmina”; • Dostęp do placówek edukacyjnych na terenie Gminy: szkoły, przedszkola, żłobek; • Wysoka aktywność organizacji pozarządowych (stowarzyszeń, OSP, KGW); • Małe środowisko, zintegrowana społeczność; • Łatwy dostęp do poradnictwa specjalistycznego (na terenie Gminy).	• Brak monitoringu – mało bezpieczna Gmina; • Brak miejsc do spotkań towarzyskich dla mieszkańców (np. kawiarnie, lokale gastronomiczne); • Niewielka liczba ofert pracy – brak lokalnych przedsiębiorstw; • Brak anonimowości; • Łatwa dostępność do środków psychoaktywnych; • Brak zasobów mieszkaniowych, mieszkania chronionego, mieszkań socjalnych; • Wykluczenie komunikacyjne; • Bariery dla osób z niepełnosprawnością; • Nerozwinięta oferta skierowana do osób z niepełnosprawnością i osób starszych; • Niewielkie zaangażowanie lokalnych liderów i osób aktywnych społecznie, które mogłyby być inicjatorami przedsięwzięć.
Szanse	Zagrożenia
• Poszerzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej; • Rozwój profilaktyki uzależnień; • Poszerzenie współpracy między instytucjami; • Rozwój agroturystyki i rolnictwa ekologicznego; • Rozwój organizacji pozarządowych; • Rozwój ekonomii społecznej; • Edukacja społeczeństwa w zakresie przedsiębiorczości.	• Efekt starzenia się społeczeństwa; • Zły model rodziny (coraz więcej rozwodów, rodziców samotnie wychowujących dzieci, brak wspólnego spędzania czasu); • Wzrastający problem uzależnień wśród dzieci i młodzieży (substancje psychoaktywne, hazard); • Narastające problemy psychologiczne (depresje, myśli samobójcze wśród dzieci i młodzieży); • Cyberprzestępczość; • Zwiększająca się izolacja społeczeństwa; • Rozwijająca się agresja wśród dzieci i młodzieży; • Problem bezdomności; • Narastające konflikty społeczne; • Powielanie negatywnych wzorców; • Pogarszająca się sytuacja zdrowotna mieszkańców. • Odływ mieszkańców z Gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie warsztatu planowania strategicznego

Wizja i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030

Wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030

Gmina bezpiecznym domem aktywnej społeczności, potrafiąca skutecznie rozwiązywać problemy mieszkańców.

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Gminy, jaki chcieliby osiągnąć za 10 lat jej mieszkańcy. Określa ogólnie, do czego Gmina dąży, dlaczego działa, jakie chce osiągnąć cele – jeśli podejmie odpowiednie działania.

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030

Pomaganie mieszkańcom Gminy w rozwiązaniu problemów społecznych i zapobieganie ich powstawaniu (pomoc i prewencja).

Stałe i skuteczne wspieranie Mieszkańców Gminy Świątki w przezwyciężaniu trudności uniemożliwiających im wielokierunkowy rozwój.

Misja jest wypełnieniem wizji: posłannictwem, które jednoczy ludzi i motywuje ich w realizacji przedsięwzięcia określonego w wizji – nadaje sens istnienia i działania. Inaczej mówiąc: określając wizję formułujemy misję.

Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022-2030

Na podstawie diagnozy sytuacji gospodarczej i społecznej na terenie Gminy Świątki, przyjęte zostały obszary strategiczne dla realizowania założeń polityki społecznej w gminnej jednostce samorządu terytorialnego.

Priorytetowymi w sferze przeciwdziałania zjawisku zagrożeń społecznych na terenie Gminy Świątki w latach 2022 – 2030 powinny być następujące obszary:

- ⇒ aktywność społeczna mieszkańców;
- ⇒ wzmacnianie więzi rodzinnych;
- ⇒ rozwój dzieci i młodzieży;
- ⇒ wsparcie osób i rodzin dysfunkcyjnych;
- ⇒ osoby niepełnosprawne;
- ⇒ seniorzy.

Na podstawie analizy przeprowadzonej w trakcie opracowywania części diagnostycznej niniejszego dokumentu zidentyfikowano główne problemy w efektywnym kształtowaniu polityki społecznej Gminy Świątki. Jako rozwiązanie w trakcie warsztatów, które odbyły się 13.10.2021 r. zostały wypracowane cele główne i cele szczegółowe ww. obszarów interwencji:

1. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

- a. Szeroka integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym (szkoły, placówki kulturalne).
- b. Rozwój systemu opieki dla seniorów i osób niepełnosprawnych.
- c. Wykorzystanie potencjału seniorów.
- d. Realizacja projektów aktywizujących seniorów i osoby niepełnosprawne.

2. Wsparcie rodzin

- a. Rozwój systemu opieki i poradnictwa specjalistycznego.
- b. Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.
- c. Wzmocnienie integracji międzypokoleniowej.
- d. Rozwój poprawnego modelu rodziny.

3. Wsparcie dzieci i młodzieży

- a. Rozwój profilaktyki dot. uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży.
- b. Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w celu ograniczenia zjawiska problemów opiekuńczo-wychowawczych.
- c. Podnoszenie i rozwój kwalifikacji kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą.
- d. Wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży.
- e. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- f. Organizacja czasu wolnego i zajęć pozalekcyjnych.

4. Aktywność lokalna

- a. Promocja i wspieranie wolontariatu na rzecz pomocy społecznej.
- b. Budowanie społecznej odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie.
- c. Kształcenie lokalnych liderów.
- d. Rozwój ekonomii społecznej.
- e. Integracja społeczności Gminy.
- f. Rozwój działań proekologicznych.

5. Wsparcie osób dysfunkcyjnych i ich rodzin

- a. Organizacja punktów konsultacyjno-informacyjnych dla osób z uzależnieniami i współuzależnionych.
- b. Przeprowadzanie projektów skierowanych do ofiar przemocy, sprawców przemocy oraz świadków przemocy.
- c. Polepszenie współpracy z instytucjami, placówkami edukacyjnymi, kulturalnymi i organizacjami pozarządowymi.
- d. Profesjonalizacja kadr działających na rzecz osób z dysfunkcjami.

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

Cel szczegółowy nr 1:

*Szeroka integracja osób starszych i niepełnosprawnych
ze środowiskiem lokalnym (szkoły, placówki kulturalne)*

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych,
- ⇒ Podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie Gminy Klubów Seniora, a w sprzyjających okolicznościach Domu Dziennego Pobytu,
- ⇒ Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych oraz wykorzystujących ich potencjał.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ Liczba sporządzonych ofert oraz wydarzeń spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych,
- ⇒ Liczba utworzonych na terenie Gminy Klubów Seniora, a w sprzyjających okolicznościach Domu Dziennego Pobytu,
- ⇒ Liczba inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych oraz wykorzystujących ich potencjał.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

Cel szczegółowy nr 2:

Rozwój systemu opieki dla seniorów i osób niepełnosprawnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ udział pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- ⇒ udział pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe i studiach podyplomowych,
- ⇒ udział pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- ⇒ stworzenie lokalnych programów wsparcia seniorów i osób niezależnych,
- ⇒ zachęcenie wolontariuszy do pracy w organizacjach i stowarzyszeniach na rzecz osób starszych;
- ⇒ realizacja projektów na rzecz osób starszych w kierunku zwiększenia aktywności osób starszych i niepełnosprawnych,
- ⇒ utworzenie placówki dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- ⇒ wyjazdy integracyjne dla seniorów.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia która wzięła udział w szkoleniach i wizytach studyjnych,

- ⇒ liczba pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia która wzięła udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe i studiach podyplomowych,
- ⇒ liczba pracowników sektora bezpieczeństwa i zdrowia która wzięła udział w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- ⇒ liczba stworzonych lokalnych programów wsparcia seniorów i osób niezależnych,
- ⇒ liczba osób działająca w organizacjach i stowarzyszeniach na rzecz osób starszych,
- ⇒ liczba projektów zrealizowanych na rzecz osób starszych w kierunku zwiększenia aktywności osób starszych,
- ⇒ liczba utworzonych placówek dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- ⇒ liczba spotkań, wyjazdów integracyjnych.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja Obszaru Strategicznego: Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

Cel szczegółowy nr 3:

Wykorzystanie potencjału seniorów

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja spotkań i warsztatów dla seniorów,
- ⇒ organizacja przedsięwzięć mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego seniorów,
- ⇒ organizacja projektów i inicjatyw dedykowanych seniorom,
- ⇒ promocja aktywnych postaw i osiągnięć seniorów,
- ⇒ realizacja projektów i inicjatyw międzypokoleniowych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań i warsztatów dla seniorów,
- ⇒ liczba zorganizowanych przedsięwzięć mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego seniorów,
- ⇒ liczba zorganizowanych projektów i inicjatyw dedykowanych seniorom,
- ⇒ liczba inicjatyw mających na celu promowanie aktywnych postaw i osiągnięć seniorów
- ⇒ liczba zrealizowanych projektów i inicjatyw międzypokoleniowych.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

Cel szczegółowy nr 4:

*Włączenie seniorów i osób niepełnosprawnych
w życie społeczne Gminy*

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja różnorodnych warsztatów tematycznych mających na celu zaangażowanie seniorów i osoby niepełnosprawne w życie społeczne Gminy,
- ⇒ organizacja prelekcji i spotkań tematycznych,
- ⇒ organizacja spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla seniorów i osób niepełnosprawnych,
- ⇒ promocja aktywnych postaw i osiągnięć,
- ⇒ zbudowanie sieci kontaktów aktywnej społeczności z organizacjami pozarządowymi
- ⇒ realizacja projektów aktywizujących seniorów i osoby niepełnosprawne.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych różnorodnych warsztatów tematycznych mających na celu zaangażowanie seniorów i osoby niepełnosprawne w życie społeczne Gminy,
- ⇒ liczba zorganizowanych prelekcji i spotkań tematycznych,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla seniorów i osób niepełnosprawnych,
- ⇒ liczba akcji promocyjnych aktywnych postaw i osiągnięć,
- ⇒ liczba podpisanych porozumień o współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- ⇒ liczba zrealizowanych projektów aktywizujących seniorów i osoby niepełnosprawne.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie rodzin

Cel szczegółowy nr 1:

Rozwój systemu opieki i poradnictwa specjalistycznego

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do społeczności Gminy,
- ⇒ organizacja spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i zdrowego trybu życia,
- ⇒ spotkania edukacyjne i aktywizujące z mieszkańcami,
- ⇒ organizacja wydarzeń i festynów promujących profilaktykę i zdrowy tryb życia,
- ⇒ podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli sektora kultury fizycznej i sportu.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do społeczności Gminy,
- ⇒ liczba spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i zdrowego trybu życia,
- ⇒ liczba spotkań edukacyjnych i aktywizujących z mieszkańcami,
- ⇒ liczba zorganizowanych wydarzeń i festynów promujących profilaktykę i zdrowy tryb życia,
- ⇒ liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje przedstawicieli sektora kultury fizycznej i sportu.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie rodzin

Cel szczegółowy nr 2:

Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ stworzenie mieszkań chronionych i interwencyjnych,
- ⇒ zabezpieczenie w zasobach gminnych mieszkań socjalnych,
- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- ⇒ realizacja projektów wzmacniających więzi rodzinne,
- ⇒ organizacja wyjazdów rodzinnych promujących dobre postawy.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba utworzonych mieszkań chronionych i interwencyjnych,
- ⇒ liczba zabezpieczonych w zasobach gminnych mieszkań socjalnych,
- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- ⇒ liczba zrealizowanych projektów wzmacniających więzi rodzinne,
- ⇒ liczba zorganizowanych wyjazdów rodzinnych promujących dobre postawy.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie rodzin

Cel szczegółowy nr 3:

Wzmocnienie integracji międzypokoleniowej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja spotkań umacniających więzi międzypokoleniowe,
- ⇒ realizacja projektów i inicjatyw międzypokoleniowych,
- ⇒ zorganizowanie międzypokoleniowych wydarzeń cyklicznych dot. kultury regionalnej.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań integrujących, aktywizujących i wzmacniających więzi międzypokoleniowe,
- ⇒ liczba zrealizowanych projektów i inicjatyw międzypokoleniowych,
- ⇒ liczba zorganizowanych międzypokoleniowych wydarzeń cyklicznych dot. kultury regionalnej.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie rodzin

Cel szczegółowy nr 4:

Rozwój poprawnego modelu rodziny

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- ⇒ realizacja projektów wzmacniających więzi rodzinne,
- ⇒ organizacja wyjazdów rodzinnych promujących dobre postawy,
- ⇒ współpraca z organizacjami, które zajmują się propagowaniem poprawnego modelu rodziny.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- ⇒ liczba zrealizowanych projektów wzmacniających więzi rodzinne,
- ⇒ liczba zorganizowanych wyjazdów rodzinnych promujących dobre postawy,
- ⇒ liczba nawiązanych współprac z organizacjami, które zajmują się propagowaniem poprawnego modelu rodziny.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy nr 1:

*Rozwój profilaktyki dot. uzależnień i przemocy
wśród dzieci i młodzieży*

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- ⇒ organizacja zajęć profilaktycznych skierowanych do całych rodzin
- ⇒ spotkania edukacyjne i aktywizujące z dziećmi i młodzieżą,
- ⇒ podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli sektora profilaktyki uzależnień

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- ⇒ Liczba zajęć profilaktycznych skierowanych do całych rodzin
- ⇒ spotkania edukacyjne i aktywizujące z dziećmi i młodzieżą,
- ⇒ podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli sektora kultury fizycznej i sportu.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy nr 2:

Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w celu ograniczenia zjawiska problemów opiekuńczo-wychowawczych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków organizacji pozarządowych,
- ⇒ organizowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe,
- ⇒ organizacja wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych,
- ⇒ współpraca z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- ⇒ wspieranie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje założycieli i członków organizacji pozarządowych,
- ⇒ liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe,
- ⇒ liczba zorganizowanych a wydarzeń promujących organizacje pozarządowych,
- ⇒ liczba wspólnych inicjatyw podjętych wspólnie z OWES,
- ⇒ liczba wspólnych inicjatyw w ramach partnerstw międzysektorowych.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy nr 3:

*Podnoszenie i rozwój kwalifikacji kadr pracujących
z dziećmi i młodzieżą*

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w studiach podyplomowych,
- ⇒ udział pracowników sektora polityki społecznej w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- ⇒ wymiana doświadczeń podczas spotkań z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w studiach podyplomowych,
- ⇒ liczba pracowników sektora polityki społecznej, która wzięła udział w spotkaniach branżowych i konferencjach,

⇒ liczba spotkań pracowników sektora polityki społecznej z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy nr 4:

Wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja zajęć i warsztatów z młodzieżą,
- ⇒ wspólne inicjatywy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu wsparcia młodzieży,
- ⇒ udział specjalistów w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ udział specjalistów w spotkaniach branżowych, szkoleniach i konferencjach.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych zajęć i warsztatów z młodzieżą,
- ⇒ liczba zorganizowanych inicjatyw z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu wsparcia młodzieży,
- ⇒ liczba specjalistów, którzy wzięli udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- ⇒ liczba specjalistów, którzy wzięli udział w spotkaniach branżowych i konferencjach.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy nr 5:

Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- ⇒ organizacja spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i zdrowego trybu życia,
- ⇒ spotkania edukacyjne i aktywizujące z dziećmi i młodzieżą,
- ⇒ organizacja wydarzeń i festynów promujących profilaktykę i zdrowy tryb życia,
- ⇒ budowa nowych lub modernizacja istniejących obiektów sportowo–rekreacyjnych,
- ⇒ podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli sektora kultury fizycznej i sportu.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- ⇒ liczba spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i zdrowego trybu życia,
- ⇒ spotkania edukacyjne i aktywizujące z dziećmi i młodzieżą,
- ⇒ liczba zorganizowanych wydarzeń i festynów promujących profilaktykę i zdrowy tryb życia,
- ⇒ liczba zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowo–rekreacyjnych,
- ⇒ liczba przedstawicieli sektora kultury fizycznej i sportu podnoszących kwalifikacje m.in. uczestnicząc w szkoleniach/studiach podyplomowych/kursach.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy nr 6:

Organizacja czasu wolnego i zajęć pozalekcyjnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- ⇒ organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- ⇒ organizacja zajęć i zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży,
- ⇒ promocja aktywnych postaw i osiągnięć dzieci i młodzieży,
- ⇒ prowadzenie wymian młodzieżowych,
- ⇒ organizacja wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji naukowych, kulturalnych i sportowych.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba podjętych działań z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- ⇒ liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- ⇒ liczba zorganizowanych zajęć i zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży,
- ⇒ liczba podjętych działań promujących aktywne postawy i osiągnięcia dzieci i młodzieży,
- ⇒ liczba przeprowadzonych wymian młodzieżowych,
- ⇒ liczba zorganizowanych wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji naukowych, kulturalnych i sportowych.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wzmacnianie aktywności lokalnej

Cel szczegółowy nr 1:

Promocja i wspieranie wolontariatu na rzecz pomocy społecznej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja doradztw w zakresie właściwych postaw obywatelskich,
- ⇒ organizacja spotkań integrujących mieszkańców,
- ⇒ pobudzanie aktywności na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i rozwiązaniom problemom społecznym,
- ⇒ współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, służąca poprawie dostępności usług społecznych oraz zaangażowaniu mieszkańców w rozwój lokalny,
- ⇒ promowanie pożądanych postaw dot. aktywności na rzecz pomocy społecznej.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych doradztw w zakresie właściwych postaw obywatelskich,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań integrujących mieszkańców,
- ⇒ liczba oddolnej aktywności na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i rozwiązywania problemów społecznych,
- ⇒ liczba nawiązanych współprac z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, służącym poprawie dostępności usług społecznych oraz zaangażowaniu mieszkańców w rozwój lokalny.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wzmacnianie aktywności lokalnej

Cel szczegółowy nr 2:

Budowanie społecznej odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ realizacja programów profilaktycznych skierowanych do rodzin,
- ⇒ doradztwo w zakresie właściwych postaw w rodzinie,
- ⇒ organizacja spotkań umacniających więzi międzypokoleniowe,
- ⇒ organizacja spotkań i warsztatów ze specjalistami,
- ⇒ realizacja programów ekologicznych i angażowanie Mieszkańców Gminy do udziału w projektach.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, OWES organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zrealizowanych programów profilaktycznych skierowanych do rodzin,
- ⇒ liczba zorganizowanych doradztw w zakresie właściwych postaw w rodzinie,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań umacniających więzi międzypokoleniowe,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań i warsztatów ze specjalistami,
- ⇒ liczba zrealizowanych programów ekologicznych i angażowanie Mieszkańców Gminy do udziału w projektach.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wzmacnianie aktywności lokalnej

Cel szczegółowy nr 3:

Kształcenie lokalnych liderów

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja różnorodnych warsztatów i szkoleń tematycznych mających na celu zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne Gminy,
- ⇒ organizacja prelekcji i spotkań tematycznych,
- ⇒ organizacja spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla mieszkańców,
- ⇒ promocja aktywnych postaw i osiągnięć,
- ⇒ zbudowanie sieci kontaktów aktywnej społeczności z organizacjami pozarządowymi.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Środowiskowy Dom Samopomocy „7niebo”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych warsztatów i szkoleń tematycznych skierowanych do mieszkańców Gminy,
- ⇒ liczba zorganizowanych prelekcji i spotkań tematycznych,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla mieszkańców Gminy,
- ⇒ liczba podjętych działań promujących aktywne postawy i osiągnięcia mieszkańców Gminy,
- ⇒ liczba zorganizowanych inicjatyw dzięki sieci kontaktów aktywnej społeczności z organizacjami pozarządowymi.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wzmacnianie aktywności lokalnej

Cel szczegółowy nr 4:

Rozwój ekonomii społecznej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ udział lokalnych partnerów społecznych w aktywnym planowaniu, wdrażaniu inicjatyw rozwojowych,
- ⇒ analiza rynku gospodarczego w powiecie i szukanie niszy gospodarczej dla wykorzystania przez podmioty ekonomii społecznej,
- ⇒ prowadzenie doradztwa, szkoleń dla liderów i osób zagrożonych wykluczeniem, umożliwiające im założenie działalności w sektorze ekonomii społecznej,
- ⇒ szkolenia osób prawnych z zakresu tworzenia i działalności podmiotów ekonomii społecznej,
- ⇒ realizacja projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ⇒ wspieranie w rozwoju istniejących podmiotów ekonomii społecznej.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, OWES, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba wdrożonych inicjatyw rozwojowych z pomocą lokalnych partnerów społecznych,
- ⇒ liczba analiz rynku gospodarczego w powiecie i nisz gospodarczych dla wykorzystania przez podmioty ekonomii społecznej,
- ⇒ liczba przeprowadzonych doradztw, szkoleń dla liderów i osób zagrożonych wykluczeniem, umożliwiające im założenie działalności w sektorze ekonomii społecznej,
- ⇒ liczba przeprowadzonych szkoleń osób prawnych z zakresu tworzenia i działalności podmiotów ekonomii społecznej,

- ⇒ liczba zrealizowanych projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ⇒ liczba wspieranych w rozwoju istniejących podmiotów ekonomii społecznej.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wzmacnianie aktywności lokalnej

Cel szczegółowy nr 5:

Integracja społeczności Gminy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ prowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami, w formie m.in. spotkań otwartych, debat, warsztatów obywatelskich, badań ankietowych, przy podejmowaniu przez władze miasta decyzji w sprawach ważnych dla społeczności, w sposób stwarzający warunki do powszechnego uczestnictwa osób fizycznych i organizacji pozarządowych,
- ⇒ organizacja spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla mieszkańców Gminy,
- ⇒ działania na rzecz organizowania społeczności lokalnej poprzez środowiskową pracę socjalną, animację społeczną, streetworking, wspieranie grup nieformalnych i zorganizowanych form aktywności mieszkańców,
- ⇒ wdrożenie programów i inicjatyw promujących aktywną postawę obywatelską, np. Gminny Budżet Obywatelski.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i motywacyjnych,
- ⇒ liczba wdrożonych programów i inicjatyw promujących aktywną postawę obywatelską,
- ⇒ liczba podjętych działań na rzecz organizowania społeczności lokalnej liczba zorganizowanych inicjatyw dzięki sieci kontaktów aktywnej społeczności z organizacjami pozarządowymi.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wzmacnianie aktywności lokalnej

Cel szczegółowy nr 5:

Rozwój działań proekologicznych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja różnorodnych warsztatów tematycznych mających na celu zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne Gminy,
- ⇒ organizacja prelekcji i spotkań tematycznych,
- ⇒ organizacja spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla mieszkańców,
- ⇒ promocja aktywnych postaw i osiągnięć,
- ⇒ zbudowanie sieci kontaktów aktywnej społeczności,
- ⇒ organizacja konkursów o działaniach proekologicznych dla mieszkańców Gminy.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych warsztatów tematycznych skierowanych do mieszkańców Gminy,
- ⇒ liczba zorganizowanych prelekcji i spotkań tematycznych,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i motywacyjnych dla mieszkańców Gminy,
- ⇒ liczba podjętych działań promujących aktywne postawy i osiągnięcia mieszkańców Gminy,
- ⇒ liczba zorganizowanych inicjatyw dzięki sieci kontaktów aktywnej społeczności,
- ⇒ liczba zorganizowanych konkursów o działaniach proekologicznych dla mieszkańców Gminy.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób dysfunkcyjnych i ich rodzin

Cel szczegółowy nr 1:

*Organizacja punktów konsultacyjno-informacyjnych
dla osób z uzależnieniami i współuzależnionych*

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ opracowanie rocznych programów walki z uzależnieniami,
- ⇒ organizacja zajęć edukacyjnych dla osób uzależnionych,
- ⇒ organizacja spotkań ze specjalistami,
- ⇒ prowadzenie poradnictwa i warsztatów edukacyjnych i profilaktycznych,
- ⇒ wspieranie i profesjonalizacja instytucji i służb odpowiedzialnych
- ⇒ za przeciwdziałanie uzależnieniom.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba opracowanych rocznych programów walki z uzależnieniami,
- ⇒ liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych dla osób uzależnionych,
- ⇒ liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami,
- ⇒ liczba udzielonych porad i warsztatów edukacyjnych i profilaktycznych,
- ⇒ liczba wspartych instytucji i służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie uzależnieniom.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób dysfunkcyjnych i ich rodzin

Cel szczegółowy nr 2:

*Przeprowadzanie projektów skierowanych do ofiar przemocy,
sprawców przemocy oraz świadków przemocy*

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ rozwój poradnictwa i upowszechniania informacji z zakresu praw ofiar przemocy domowej,
- ⇒ wspieranie zespołów interdyscyplinarnych rozwiązujących problemy przemocy w rodzinie i kwestie krzywdzenia dzieci,
- ⇒ opracowanie materiałów informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach występowania przemocy,
- ⇒ tworzenie punktów konsultacyjno – interwencyjnych, pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, pomocy terapeutycznej,
- ⇒ upowszechnianie wiedzy psychologicznej na temat skutków przemocy domowej u dzieci,
- ⇒ terapia rodzinna dla ofiar przemocy domowej,

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba powstałych i wspartych miejsc poradnictwa i upowszechniania informacji z zakresu praw ofiar przemocy domowej,
- ⇒ liczba wspartych zespołów interdyscyplinarnych rozwiązujących problemy przemocy w rodzinie i kwestie krzywdzenia dzieci,

- ⇒ liczba przygotowanych materiałów informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach występowania przemocy,
- ⇒ liczba utworzonych punktów konsultacyjno – interwencyjnych, pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, pomocy terapeutycznej,
- ⇒ liczba spotkań z psychologiem dot. upowszechniania wiedzy psychologicznej na temat skutków przemocy domowej u dzieci,
- ⇒ liczba rodzin objętych terapią rodzinną dla ofiar przemocy domowej,

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób dysfunkcyjnych i ich rodzin

Cel szczegółowy nr 3:

Polepszenie współpracy z instytucjami, placówkami edukacyjnymi, kulturalnymi i organizacjami pozarządowymi

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje pracowników organizacji przeciwdziałających uzależnieniom,
- ⇒ organizowanie inicjatyw integrujących organizacje przeciwdziałające uzależnieniom,
- ⇒ organizacja wydarzeń promujących działalność organizacji przeciwdziałających uzależnieniom.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje pracowników organizacji przeciwdziałających uzależnieniom,
- ⇒ liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje przeciwdziałające uzależnieniom,
- ⇒ liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność organizacji przeciwdziałających uzależnieniom.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Realizacja obszaru strategicznego: Wsparcie osób dysfunkcyjnych i ich rodzin

Cel szczegółowy nr 4:

*Profesjonalizacja kadr działających
na rzecz osób z dysfunkcjami*

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- ⇒ organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje pracowników organizacji przeciwdziałających uzależnieniom,
- ⇒ organizowanie inicjatyw integrujących organizacje przeciwdziałające uzależnieniom,
- ⇒ organizacja wydarzeń promujących działalność organizacji przeciwdziałających uzależnieniom.

Przykładowe podmioty realizujące cel:

Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki kulturalne i oświatowe, terapeuci i trenerzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- ⇒ liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje pracowników organizacji przeciwdziałających uzależnieniom,
- ⇒ liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje przeciwdziałające uzależnieniom,
- ⇒ liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność organizacji przeciwdziałających uzależnieniom.

Okres realizacji celu: 2022 – 2030

Monitoring i ewaluacja Strategii

W świetle zapisów art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy nie tylko opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych, ale również jej późniejsza realizacja i ewaluacja.

Z uwagi na szerokie zaangażowanie przedstawicieli różnych sfer życia społeczno-gospodarczego Gminy Świątki w budowanie Strategii, a także szczególne znaczenie współpracy międzysektorowej dla realizacji jej celów, niezbędne wydaje się również utworzenie Zespołu monitorującego strategię. Zostanie on powołany zarządzeniem Wójta Gminy Świątki jako ciało o charakterze inicjatywnym, konsultacyjnym i opiniodawczym. W skład zespołu powinni wejść przedstawiciele kluczowych instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację Strategii. Ważne jest zatem, aby w pracach uczestniczyli nie tylko reprezentanci jednostek organizacyjnych Gminy, ale także m.in. sektora ekonomii społecznej.

Do zadań zespołu będzie należało podejmowanie działań wspierających merytorycznie proces wdrażania Strategii, w szczególności poprzez:

1. pozyskiwanie, analizę oraz wymianę informacji na temat problemów i potrzeb społecznych w zakresie objętym Strategią;
2. udział w opracowywaniu programów pomocy społecznej i innych dokumentów służących realizacji Strategii;
3. śledzenie i ocenę wpływu uwarunkowań zewnętrznych, np. zmian prawa, procesów ekonomicznych czy zjawisk społeczno-kulturowych, na aktualność założeń Strategii;
4. przygotowanie raportów monitoringowych zawierających informacje na temat stanu wdrażania Strategii;
5. przedkładanie wniosków i rekomendacji adresowanych do władz Gminy.

Monitoring i ewaluacja Strategii należy do obowiązków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątki w równym stopniu jak pozostałych podmiotów realizujących poszczególne cele zawarte w niniejszym dokumencie.

Głównym zadaniem wynikającym z procesu ewaluacji i monitoringu ma być odpowiedź na pytanie: Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu została zrealizowana wizja pomocy społecznej w Gminie Świątki zawarta w niniejszym dokumencie?

Pytania szczegółowe, które mogą ułatwić monitorowanie i ewaluację Strategii to:

1. Czy cel główny i poszczególne cele szczegółowe zostały osiągnięte?
2. Czy udało się zrealizować poszczególne działania?
3. Czy pozyskiwane środki finansowe były wystarczające do realizacji poszczególnych przedsięwzięć?
4. Czy podejmowane działania były inne, niż te zawarte w Strategii, które wpisywały się w realizację wizji pomocy społecznej w Gminie Świątki?
5. Czy nawiązana została wystarczająca współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami w Gminie Świątki w celu realizacji założeń Strategii?

W zakresie monitoringu i ewaluacji Strategii członkowie Zespołu lub osoby przez nich wskazane będą prowadziły monitoring w oparciu o narzędzie stanowiące załącznik do Strategii. Z uwagi na zaplanowany szeroki i kompleksowy charakter monitoringu, a także faktyczne terminy udostępniania szeregu danych statystycznych, zaleca się, aby raporty z monitoringu były opracowywane i przesłane do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach do końca kwietnia roku następującego po okresie sprawozdawczym. Zgromadzone dane będą stanowiły podstawę do opracowania Raportu z realizacji Strategii, a następnie Raport ten będzie przedłożony Wójtowi i Radzie Gminnej. Po ich zatwierdzeniu należy zapewnić możliwość swobodnego dostępu i zapoznania się z nimi przez obywateli, na przykład poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Skuteczny monitoring i ewaluacja powinny opierać się na dwóch elementach:

Zespole monitorującym Strategię – zespole wspierającym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach w zakresie monitoringu i ewaluacji Strategii, w którym na zasadzie dobrowolności będą działać przedstawiciele instytucji i organizacji zaangażowanych w sferę polityki społecznej w Gminie Świątki.

Corocznej ocenie stanu wdrażania Strategii – taka częstotliwość pomiaru pozwoli na regularne sprawdzanie bieżącego stopnia osiągania poszczególnych wskaźników oraz podejmowanie ewentualnych działań naprawczych. Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań podejmowanych w zakresie pomocy społecznej w Gminie Świątki. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

Źródła finansowania Strategii

Realizacja kierunków działań zaplanowanych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030* będzie wymagała odpowiednich zasobów finansowych, ponieważ zasadniczo każde przedsięwzięcie generuje koszty.

Jednym z podstawowych źródeł finansowania będzie budżet Gminy Świątki, w zakresie działań realizowanych przez jednostki organizacyjne i pomocnicze Gminy w ramach swoich podstawowych, statutowych zadań. Pewien zakres działań jest ponadto możliwy do realizacji komplementarnie lub nawet wspólnie przez Samorząd Gminy, Powiat Olsztyński, Województwo Warmińsko - Mazurskie oraz inne jednostki – na podstawie zawieranych pomiędzy nimi porozumień. Środki na realizację zadań będą pochodzić również z budżetu państwa – w postaci subwencji ogólnej oraz dotacji celowych. Część z nich trzeba będzie pozyskać biorąc udział w konkursach, ponieważ w tej kategorii mieszczą się programy rządowe oraz programy ministerstw. Wśród głównych programów w zakresie polityki społecznej można wskazać programy ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, takie m.in. jak oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego, Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 MALUCH, Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, Program Rozwoju Rodzinnych Domów Pomocy, Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, Program „Wspieraj Seniora”, Program Wieloletni „Senior+” etc.

Druą grupą źródeł finansowania to przede wszystkim środki z Funduszy Europejskich – pochodzące między innymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

W trzeciej grupie źródeł finansowania mieszczą się natomiast środki prywatne pochodzące z fundacji (np. Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga, Fundacja PZU, Fundacja Orange, Fundacja Aviva), pieniądze od sponsorów, środki z 1% dla organizacji pożytku publicznego, darowizny, zbiórki publiczne i inne. Ta grupa źródeł jest dostępna przede wszystkim dla organizacji pozarządowych. Omawiane wcześniej możliwości pozyskania środków na realizację zadań zaplanowanych w Strategii również nie muszą być pozyskiwane przez Samorząd Gminy. W zależności od specyfiki programu bądź funduszu, realizatorami projektu mogą być podmioty ekonomii społecznej. Nieodzowna będzie więc współpraca i generowanie potencjału w postaci partnerstw międzysektorowych. Określenie

bardziej precyzyjnych ram finansowych Strategii nie wydaje się obecnie możliwe ani celowe. Planowanie finansowe ograniczone jest przede wszystkim przez szeroki zakres tematyczny dokumentu oraz pięcioletni okres jego obowiązywania. Korzystanie natomiast ze środków pochodzących z programów pomocowych wiąże się z incydentalnością wsparcia ze względu na ich konkursowy charakter. Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość, w tym zewnętrzne uwarunkowania prawne i ekonomiczne, powodują, że określanie w momencie tworzenia Strategii wysokości środków potrzebnych do realizacji jej zadań (zarówno po stronie dochodów jak wydatków) stanowi poważne wyzwanie.

Załącznik

Wzór ankiety ewaluacyjnej Dokumentu

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świątki na lata 2022 – 2030

OBSZAR STRATEGICZNY – WSPARCIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ROK REALIZACJI _____

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO*	SPOSÓB REALIZACJI I CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI /MIERNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
Szeroka integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym (szkoły, placówki kulturalne).							
Rozwój systemu opieki dla seniorów.							
Wykorzystanie potencjału seniorów.							

Utworzenie placówki dla osób starszych i niesamodzielných.							
Realizacja projektów aktywizujących seniorów i osoby niepełnosprawne.							

***Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.**

OBSZAR STRATEGICZNY – **WSPARCIE RODZIN**

ROK REALIZACJI _____

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO*	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
Rozwój systemu opieki i poradnictwa specjalistycznego							
Stworzenie mieszkań chronionych i interwencyjnych							
Wzmocnienie integracji międzypokoleniowej.							
Rozwój poprawnego modelu rodziny.							

*Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.

OBSZAR STRATEGICZNY – WSPARCIE DZIECI I MŁODZIEŻY

ROK REALIZACJI _____

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
Rozwój profilaktyki dot. uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży							
Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w celu ograniczenia zjawiska problemów opiekuńczo-wychowawczych							
Podnoszenie i rozwój kwalifikacji kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą							
Wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży							

Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej							
Organizacja czasu wolnego i zajęć pozalekcyjnych							

***Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.**

OBSZAR STRATEGICZNY – **WZMOCNIENIE AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**

ROK REALIZACJI _____

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
Promocja i wspieranie wolontariatu na rzecz pomocy społecznej							
Budowanie społecznej odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie							
Kształcenie lokalnych liderów							
Rozwój ekonomii społecznej							
Integracja społeczności Gminy							

Rozwój działań proekologicznych							
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

***Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.**

OBSZAR STRATEGICZNY – WSPARCIE OSÓB DYSFUNKCYJNYCH I ICH RODZIN

ROK REALIZACJI _____

NR I NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO	SPOSÓB REALIZACJI CELU – PODJĘTE DZIAŁANIA	PODMOT REALIZUJĄCY	OPIS REALIZACJI ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	TRUDNOŚCI W TRAKCIE REALIZACJI CELU	UWAGI	DANE OSOBY DO KONTAKTU
Organizacja punktów konsultacyjno-informacyjnych dla osób z uzależnieniami i współuzależnionych							
Przeprowadzanie projektów skierowanych do ofiar przemocy, sprawców przemocy oraz świadków przemocy							
Polepszenie współpracy z instytucjami, placówkami edukacyjnymi,							

kulturalnymi i organizacjami pozarządowymi							
Profesjonalizacja kadr działających na rzecz osób z dysfunkcjami							

***Przykładowe sposoby realizacji celu, podmioty oraz wskaźniki realizacji celu zostały przedstawione w Strategii.**